

Spis treści

Wstęp	9
Stan badań	13
Cel, przedmiot badań i perspektywy badawcze	20
Struktura książki	27
Podziękowania	31
CZĘŚĆ 1. PARADYGMAT DAWNYCH TEKSTÓW	35
Rozdział 1. Kobiety w Biblii – żony, matki, bohaterki, autorki	
modlitw	36
Pramatki	36
Autorki modlitw hebrajskich	39
Miriam	40
Debora	42
Judyta	44
Królowa Estera	47
Hanna/Anna	50
Ideał <i>eszet chail</i>	53
Pobiblijny elitarny wzorzec – Beruria	54
Rozdział 2. Twórczynie modlitw w jidysz i ich utwory	59
Zróżnicowanie gatunkowe modlitw	60
Autorki jidyszowych <i>tchines</i>	64
Sara bas Towim i <i>Tchine szlojsze szeorim</i>	68
Lea Horowic i <i>Tchine imoes</i>	73
Dwie Szifry, dwie tchiny	78
Mamal bas Cwi Hirsz i jej <i>Tchina tszuwa we-tfila u-cedaka</i>	80
Sore bas Kojdesz i tchiny dla rodzących	82
<i>Cene u-rene</i> jako tekst modlitewny	84
CZĘŚĆ 2. ZAKORZENIONE W JUDAIZMIE –	
AUTORKI MODLITEWNIKÓW W JĘZYKU NIEMIECKIM	89
Rozdział 1. Fanny Neuda i bestseller <i>Stunden der Andacht</i>	91
Fanny, z d. Schmiedl (1819–1894) – córka, siostra, żona rabinów	93
Dzieła Fanny Neudy	106
<i>Stunden der Andacht</i> ... – okoliczności powstania	106

Typy i treść modlitw	112
Język modlitw kobiecych	121
Słowo do szlachetnych matek i kobiet żydowskich	128
<i>Noami. Erzählung aus dem Davids Wanderleben</i>	130
<i>Jugend-Erzählungen aus dem jüdischen Familien-Leben</i>	131
Fenomen Fanny Neudy	134
Rozdział 2. Frau Dr. Cohen i <i>Neue Stunden der Andacht</i>	137
Cohen, Schmidt – nierozpoznane postaci niemieckiego judaizmu	139
<i>Neue Stunden der Andacht</i> (1859) – charakterystyka zbioru	143
Analiza wybranych modlitw	150
<i>Kiedy bierze się chałę</i>	150
<i>W wigilię Szabatu przy zapaleniu świec</i>	152
<i>Modlitwy przy błogostawieniu Nowiu</i>	153
<i>Modlitwa przy zapaleniu świec na rozpoczęcie Święta Paschy</i>	154
<i>Modlitwa w dzień Postu Estery (Taanit Ester)</i>	155
<i>Przed błogostawieniem etrogu</i>	156
<i>Modlitwy narzeczonych, żon i matek</i>	157
<i>Dziękczynienie kobiety po połogu</i>	159
<i>Modlitwy samotnych – sierot i wdów</i>	160
Rozdział 3. Karoline Blum i jej <i>Techina</i>	163
Karoline, z d. Einörl (1825–1898)	163
<i>Techina</i> (1893) – charakterystyka modlitewnika	169
Modlitwy dla kobiet	172
<i>Modlitwa dla każdej kobiety</i>	172
<i>Modlitwa kobiety za dzieci do odmawiania rano i wieczorem</i>	173
<i>Modlitwa w piątek</i>	174
<i>Modlitwa przy odkrojeniu ciasta (chala)</i>	175
<i>Modlitwa na rozpoczęcie szabatu przed zapaleniem świec</i>	176
<i>Modlitwa w dniu konfirmacji בר מצוה [bar micwa],</i> <i>obrzezania ברית מילה [brit mila] lub zaślubin</i>	177
<i>Modlitwa przy błogostawieniu Nowiu</i>	178
<i>Modlitwa w sobotę wieczorem</i>	179
<i>Modlitwa kobiety w siódmym miesiącu ciąży</i>	180
<i>Modlitwa położnicy, kiedy kończy połóg</i>	181
<i>Modlitwa bezdzietnej kobiety</i>	182
Rozdział 4. Fanni G...r i jej <i>Tchinoth</i>	184
Fanni G...r, czyli kto?	184
<i>Tchinoth. Andachtsbuch für jüdische Frauen und Mädchen</i>	185
Język – hebraizmy i inne terminy	188

Tradycyjny obraz Boga i świata	192
Modlitwy narzeczonych, żon i matek, wdów i sierot	200
Lektura feministyczna	203
Rozdział 5. Bas Ammi i <i>Techinnah</i>	207
<i>Techinnah</i> (1928)	208
Kontekst powstania i cel dzieła według Bas Ammi	214
Obowiązki kobiet żydowskich – analiza modlitw	218
Załącznik – apoteoza tradycyjnych wzorców religijnych	230
Hebraizmy, jidyszyzmy i... reklamy raz jeszcze	233
CZĘŚĆ 3. NOWE WZORCE? <i>DIE NEUE FRAU</i>	
I <i>DIE MODERNE JÜDIN</i>	237
Rozdział 1. <i>Superwomen</i> Lina Morgenstern i jej modlitwy	240
Lina, z d. Bauer (1830–1909) – kupiecka córka	242
Działalność i twórczość literacka	246
Literatura religijna	251
<i>Najnowsze nabożne śpiewy narodowe polskie</i> (1861)	251
<i>Glaube, Andacht und Pflicht...</i> (1863)	257
„Połączyć to, co niemieckie, z tym, co żydowskie”	267
Rozdział 2. Bertha Pappenheim (1859–1936) – nie tylko <i>Gebete</i>	271
Wiedeńskie lata Berthy Pappenheim	273
We Frankfurcie nad Menem	278
Przekłady z jidysz	283
<i>Allerlei Geschichten. Maasse-Buch</i> (1929)	283
<i>Zeenah u-Reenah. Frauenbibel</i> (1930)	285
Wydania <i>Gebete</i> i <i>Prayers</i>	288
<i>Gebete</i> – modlitwy indywidualne	292
Pobożna Żydówka, niezwykła kobieta	299
Rozdział 3. Martha Wertheimer (1890–1942) – ostatni kobiecy głos przed Zagładą	302
Frankfurcka Żydówka, studentka, feministka, działaczka, dziennikarka, pisarka	302
Literatura religijna	310
<i>Betrachtungen (Rozmyślenia)</i>	311
<i>Alle Tage Deines Lebens...</i> – książka dla kobiet żydowskich (1935) ...	313
Rozważania – teksty źródłowe, kody i propagowane wartości	317
Tradycyjne role: pobożna żydówka, żona i gospodyni domowa ...	322
Recenzje zbioru	330
<i>Stunden der Andacht</i> F. Neudy w opracowaniu M. Wertheimer (1936)	333
Nowy model kobiecości	336

CZEŚĆ 4. TRANSFERY KULTUROWE	339
Rozdział 1. Miriam Wertheimer i <i>Devotional Exercises</i>	342
Dr Wolfgang Wessely (1801–1870)	342
Miriam Wertheimer (1825–1901) – tłumaczka i redaktorka	344
<i>Devotional Exercises</i> (1852)	347
Tradycyjna pobożność	350
Rozdział 2. Hester Rothschild i <i>Prayers and Meditations</i>	357
Hester Rothschild, z d. Levyson/Leverson (1820/1821–1880)	358
<i>Prayers and Meditations</i> (1856)	360
Rozdział 3. Rachel Mayer i <i>The Order of Prayers</i>	370
Rachel Mayer (1870–1952) – tłumaczka	370
<i>Hagada. The Seder Service Hagadah for Passover</i> (1921)	382
<i>Sidur tefilot Israel / The Order of Prayers</i> (1921)	386
Rachel Mayer – tradycjonalistka i syjonistka	392
Rozdział 4. Mirjam Arnolda Kissa i Elise Kiss	393
Arnold Kiss (1869–1940) i Elise Kiss (1847–1921)	394
<i>Mirjam</i> (1897) – „w duchu tradycyjnych modlitw”	399
Elise Kiss – wierna tłumaczka?	406
Rozdział 5. Rozalia Saulson i <i>Techynoth</i>	408
Rozalia Saulson (1807–1896) – itinerarium życiowe	409
W Łasku	410
W Warszawie	415
W Krakowie	423
<i>Techynoth</i> (1861)	431
Propagowane wartości	436
Czy nowe wzorce?	443
Kantyki (1865)	447
<i>Dzieje Starego Testamentu</i> (1867)	450
Dla inteligencji żydowskiej, dla społeczeństwa polskiego	450
Tradycjonalistki? Zakończenie	453
Wykaz skrótów	461
Spis ilustracji	463
Bibliografia	467
Summary	517
Zusammenfassung	519
Indeks osobowy	521
Indeks miejsc	541